

ОБМЕЖЕННЯ ЩОДО СУМІЩЕННЯ ТА СУМІСНИЦТВА З ІНШИМИ ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Частиною 1 статті 25 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон), державним службовцям та посадовим особам органів місцевого самоврядування встановлено обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Так, державним службовцям та посадовим особам органів місцевого самоврядування забороняється:

1) займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю, якщо інше не передбачено Конституцією або законами України.

2) входити до складу правління, інших виконавчих чи контрольних органів, наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку, якщо інше не передбачено Конституцією або законами України.

Водночас, у разі, коли посадові особи органів місцевого самоврядування та державні службовці здійснюють функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі чи територіальній громаді, та представляють інтереси держави чи територіальної громади в раді (спостережній раді), ревізійній комісії господарської організації, то їм, згідно з пунктом 2 частини 1 статті 25 Закону, дозволяється входити до складу правління, інших виконавчих чи контрольних органів, наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку.

При цьому, відповідно до частини 2 статті 25 Закону, **обмеження наведені в пункті 1) та пункті 2) не поширюються на: депутатів Верховної Ради АРК, депутатів місцевих рад (крім тих, які здійснюють свої повноваження у відповідній раді на постійній основі), присяжних.**

Суміщення слід відрізнити від сумісництва, оскільки це різні поняття. Частиною 2 статті 21 Кодексу законів про працю України встановлено, що працівник має право реалізувати свої здібності до продуктивної і творчої праці шляхом укладення трудового договору на одному або одночасно на декількох підприємствах, установах, організаціях, якщо інше не передбачено законодавством, колективним договором або угодою. Таким чином, працівник підприємства має право укладати, крім трудового договору за основним місцем роботи, трудові договори на інших підприємствах за умови, що за основним місцем роботи не встановлені обмеження на роботу за сумісництвом.

Інструкція Держкомпраці, Мінфіну СРСР і ВЦРПС від 14.05.1982 року № 53-ВЛ стосовно застосування постанови Ради Міністрів СРСР від 04.12.1981 року № 1145 “Про порядок і умови суміщення професій (посад)” визначає **суміщення професій (посад)** як виконання працівником поряд із

своєю основною роботою, обумовленою трудовим договором, додаткової роботи за іншою професією (посадою) (у межах робочого часу за основною роботою). Отже, суміщення професій (посад) допускається в тих випадках, коли працівник за своєю кваліфікацією може забезпечити якісне виконання як основної, так і суміщеної (додаткової) роботи.

Відповідно до пункту 1 Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій затвердженого наказом Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України від 28.06.1993 № 43, **сумісництвом вважається** виконання працівником, крім своєї основної, іншої регулярної оплачуваної роботи на умовах трудового договору у вільний від основної роботи час на тому ж або іншому підприємстві, в установі, організації або у громадянина (підприємця, приватної особи) за наймом. Водночас, не є сумісництвом робота, яка визначена Переліком робіт, що додається до Положення № 43, а саме:

1. Літературна робота, в тому числі робота по редагуванню, перекладу та рецензуванню окремих творів, яка оплачується з фонду авторського гонорару.

2. Технічна, медична, бухгалтерська та інша експертиза з разовою оплатою праці.

3. Педагогічна робота з погодинною оплатою праці в обсязі не більш як 240 годин на рік.

4. Виконання обов'язків медичних консультантів установ охорони здоров'я в обсязі не більш як 12 годин на місяць з разовою оплатою праці.

5. Керівництво аспірантами в науково-дослідних установах і вищих навчальних закладах науковців та висококваліфікованих спеціалістів, які не перебувають у штаті цих установ та учбових закладів, з оплатою їх праці в розрахунку 50 годин на рік за керівництво кожним аспірантом; завідування кафедрою висококваліфікованими спеціалістами, у тому числі тими, що займають керівні посади в навчальних закладах і науково-дослідних установах з оплатою в розрахунку 100 годин за навчальний рік.

6. Проведення консультацій науковими працівниками науково-дослідних інститутів, викладачами вищих навчальних закладів та інститутів удосконалення лікарів, головними спеціалістами органів охорони здоров'я в лікувально-профілактичних установах в обсязі до 240 годин на рік з погодинною оплатою праці.

7. Робота за договорами провідних наукових, науково-педагогічних і практичних працівників по короткостроковому навчанню кадрів на підприємствах і в організаціях.

Відповідальність за порушення встановлених антикорупційним Законом обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності

передбачена статтею 172-4 КпАП «Порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності».

Нормами частини 1 статті 172-4 КУпАП встановлено, що порушення особою встановлених законом обмежень щодо зайняття іншою оплачуваною діяльністю (крім викладацької, наукової та творчої діяльності, медичної та суддівської практики, інструкторської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю тягне за собою накладення штрафу від 300 до 500 нмдг (тобто від 5100 до 8500 грн.) з конфіскацією отриманого доходу від підприємницької діяльності чи винагороди від роботи за сумісництвом.

За порушення особою встановлених законом обмежень щодо входження до складу правління, інших виконавчих чи контрольних органів, чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (крім випадків, коли особа здійснює функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі чи територіальній громаді, та представляє інтереси держави чи територіальної громади в раді (спостережній раді), ревізійній комісії господарської організації), частиною 2 статті 172-4 КУпАП також передбачено накладення штрафу від 300 до 500 нмдг з конфіскацією отриманого доходу від такої діяльності.